

**پیش‌بینی پرخاشگری دختران نوجوان براساس
فرآیندهای ارتباطی خانواده و کمال‌گرایی با
میانجی‌گری تنظیم شناختی هیجان**

سمیه کمالی ایگلی*، خدیجه ابوالمعالی الحسینی**

و کیانوش هاشمیان***

چکیده

هدف این پژوهش تعیین برآزش مدل مفهومی نقش واسطه‌ای تنظیم‌شناختی هیجان در ارتباط بین فرآیندهای ارتباطی خانواده و کمال‌گرایی با پرخاشگری بود. روش پژوهش توصیفی-همبستگی و جامعه آماری شامل دانش‌آموزان دختر دوره متوسطه دوم شهر تهران در سال ۱۳۹۴ بود. ۴۹۷ شرکت‌کننده به روش تصادفی چندمرحله‌ای انتخاب و پرسشنامه‌های پرخاشگری، فرآیندهای خانواده، کمال‌گرایی چندبعدی و تنظیم‌شناختی هیجان را تکمیل کردند. نتایج مدل‌یابی معادلات ساختاری نشان داد که مدل مفهومی با داده‌ها برآزش دارد. اثر کل نگرانی افراطی و اثر غیرمستقیم آن، به‌واسطه تنظیم شناختی هیجان، بر پرخاشگری معنادار بود، اما اثر مستقیم آن بر پرخاشگری معنادار نبود. اثر کل پیگردی کمال بر پرخاشگری منفی و معنادار، اما اثر مستقیم و غیرمستقیم آن معنادار نبود. اثر کل و اثر مستقیم استانداردهای فردی بر پرخاشگری مثبت و معنادار، اما اثر غیرمستقیم آن معنادار نبود. هم‌چنین اثر کل، مستقیم و غیرمستقیم (به‌واسطه تنظیم شناختی هیجان) فرآیندهای خانواده بر پرخاشگری معنادار بود. پیشنهاد می‌شود که روان‌شناسان تربیتی و روان‌شناسان مدرسه از مداخلات مبتنی بر هیجان برای کاهش پرخاشگری دانش‌آموزان دختر دوره متوسطه استفاده کنند؛ هم‌چنین، در آموزش خانواده بر اهمیت نقش تعاملات اعضای خانواده، اهداف واقع‌بینانه، و آسیب‌های ناشی از نگرانی افراطی در نوجوانان دختر تأکید کنند.

کلیدواژه‌ها: پرخاشگری، تنظیم شناختی هیجان، فرآیندهای خانواده، کمال‌گرایی

* دانشجوی دکتری روان‌شناسی تربیتی، گروه روان‌شناسی، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران
** دانشیار، گروه روان‌شناسی، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران abolmaali@riau.ac.ir

* دانشیار، گروه روان‌شناسی، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران.
تاریخ ارسال: ۹۶/۲/۱۶ تاریخ پذیرش: ۹۶/۹/۱۹

مقدمه

پرخاشگری به عنوان یکی از مشکلات رایج سلامت روان در دوران نوجوانی است و به شکل کلامی و غیرکلامی جلوه‌گر می‌شود. اگر پرخاشگری کنترل نشود، اثرات منفی، جدی و مداومی بر کارکرد روان‌شناختی و اجتماعی فرد پرخاشگر و افراد جامعه بر جای می‌گذارد (اوجانن، بونمانگون، سمکیکرام، سامو، چولراتانا و همکاران، ۲۰۱۵). سبک‌های والدگری نامناسب زمینه‌ی رشد اضطراب و پریشانی و الگوهای رفتاری خصومت‌آمیز و پرخاشگرانه را در فرزندان ایجاد می‌کنند (رایا، رویز-اولیوراس، پینو و هیروزو^۲، ۲۰۱۳). فرآیندهای ارتباطی خانواده، کارکردهایی را بازنمایی می‌کنند که به اعضای خانواده در سازگاری با شرایط گوناگون کمک می‌کنند (سامانی، ۱۳۸۷) و می‌توانند مشکلات تصمیم‌گیری/حل مسأله، ارتباطی، تعارض با والدین، و اضطراب و پرخاشگری را در نوجوانان پیش‌بینی کنند (جاویدی، اسدی وقاسمی، ۱۳۹۴؛ هاشمی و جوکار، ۱۳۹۳؛ ۱۳۹۲؛ واحدی، ۱۳۹۰).

فلت و هویت^۳ (۲۰۰۲) در نظریه سیستم خانواده^۴ بر نقش «والدین»، «محیط» و «خود» به عنوان سه عامل خطر ساز در شکل‌گیری کمال‌گرایی منفی تأکید کرده‌اند (گانگ، پائولسون و وانگ^۵، ۲۰۱۶). کمال‌گرایی به عنوان یک ویژگی شخصیتی ساختاری چندبعدی دارد و نقش مؤثری در رفتارهای سازگارانه و یا ناسازگارانه ایفا می‌کند (استوبر، موتیلنی و کور^۶، ۲۰۱۶). «تلاش‌های کمال‌گرایانه» و «نگرانی‌های کمال‌گرایانه» دو بعد کلی کمال‌گرایی را بازنمایی می‌کنند. جنبه‌هایی مانند استانداردهای شخصی و کمال‌گرایی خودمحور نشانه تلاش‌های کمال‌گرایانه هستند و نگرانی از اشتباهات و تردید درباره اقدامات و کمال‌گرایی جامعه‌محور «نگرانی‌های کمال‌گرایانه» را بازنمایی می‌کنند (دامیان، استوئر، نگر و سابتريکا و بابان^۷، ۲۰۱۷). افراد دارای نگرانی‌های افراطی با به‌کارگیری شیوه‌های ناکارآمد مقابله، نسبت

-
1. Ojanen, Boonmongkon, Samakkeekarom, Samoh & Cholratana
 2. Raya, Ruiz-Olivares & Pino & Herruzo
 3. Flett & Hewitt
 4. family system theory
 5. Gong, Paulson & Wang
 6. Stober, Mutinelli & Corr
 7. Damian, Stoeber, Negru-Subtirica & Băban

به وقایع استرس‌زا آسیب‌پذیرتر می‌شوند (بکز، دانکلی، تیلور، زوروف، لوکوسکی^۱، ۲۰۱۵). به‌علاوه نگرانی افراطی درباره‌ی اشتباهات باعث می‌شود که فرد تمرکز خود را بر فعالیت‌های مختلف از دست داده و به‌دلیل کاهش عملکرد همواره خود را شکست خورده تلقی کند، احساس شکست نیز زمینه‌ساز خشم و پرخاشگری می‌شود (دان، کاسگرو و سیروتویک^۲، ۲۰۰۶). افراد کمال‌گرای منفی آشفتگی‌های هیجانی، مشکلات سلامت روان و نشخوار فکری بیش‌تری را تجربه می‌کنند و اغلب راهکارهای مدیریت هیجانی ناکارآمد را به‌کار می‌برند و معیارهای غیرواقعی‌بینه دارند (اسچینا، لامینت، فیلیپات و دوپلیز^۳، ۲۰۱۴؛ جولیاننا، سوارس، پیریرا و ماسیدو^۴، ۲۰۱۶؛ اندام، خارکن و مهدی‌زاده، ۱۳۹۲).

پرخاشگری ناشی از عدم توانایی افراد در تنظیم شناختی هیجان است و به‌عنوان یک راهبرد ناکارآمد مدیریت هیجانان در پاسخ به حوادث استرس‌زا و اتفاقات ناگوار تلقی می‌شود (گارنفسکی، کوپمان، کرایج و کیت^۵، ۲۰۰۹). نوجوانان دارای بدتنظیمی هیجانی، مشکلات رفتاری شدید شامل ناپایداری خلق، تحریک‌پذیری شدید، پرخاشگری و خلق و خوی انفجاری دارند (موراتوری، پیسانو، میلون و ماسی^۶، ۲۰۱۶؛ ترنتاکوستا و شاو^۷، ۲۰۰۹). شواهد نشان می‌دهند که در درمان نشانه‌های آسیب‌شناسی روانی می‌توان افزایش راهبردهای شناختی تنظیم هیجان را هدف درمان قرار داد (پاتھوف، گارنفسکی، میکلوسی، ایبالی، دامینگوز سانچز^۸، ۲۰۱۶)، زیرا هرگونه نقص در تنظیم هیجانان، فرد را در برابر افسردگی، اضطراب، استرس و مشکلات رفتاری و شناختی آسیب‌پذیر می‌کند (اھرینگ، فیشر، شانول، بوسترلینگ و توشن-کافیر^۹، ۲۰۰۸). تنظیم‌شناختی هیجان توانایی فرد را برای انتقال هیجان یا طرح‌ریزی مکانیزم‌های مدارا برای مدیریت هیجان افزایش می‌دهد (سوپلی، اسکوبان، شاو و پروت^{۱۰}،

1. Beks, Dunkley, Taylor, Zuroff & Lewkowski
2. Dunn, Causgrove & Syrotuik
3. Schiena, Luminet & Philippot
4. Juliana, Soares, Pereira & Macedo
5. Garnefski, Koopman, Kraaij & Cate
6. Muratori, Pisano, Milone & Masi
7. Trentacosta & Shaw
8. Potthoff, Miklosi, Ubbiali & Domínguez-Sánchez
9. Ehring, Fischer, Schnulle, Bösterling & Fuschien-Caffier
10. Supplee, Skuban, Shaw & Prout

۲۰۰۹). چهار راهبرد نشخوار فکری^۱، سرزنش خود^۲، سرزنش دیگران^۳ و فاجعه‌سازی^۴ به عنوان راهبردهای منفی؛ و پنج راهبرد تمرکز مجدد مثبت^۵، ارزیابی مثبت مجدد^۶، پذیرش^۷، تمرکز مجدد بر برنامه‌ریزی^۸ و دیدگاه‌گیری^۹ به عنوان راهبردهای مثبت تنظیم شناختی هیجان شناخته می‌شوند (گارنفسکی و کرایچ و اسپینهاون^{۱۰}، ۲۰۰۱). افرادی که قادر نیستند پاسخ‌های هیجانی خود را به‌خوبی مدیریت کنند، اضطراب و پرخاشگری بیش‌تری را گزارش می‌دهند (جولیان و همکاران، ۲۰۱۶).

با توجه به اینکه وضعیت سلامت روان بالغین تا حد زیادی متأثر از رفتارهای سازگارانه آن‌ها در دوران کودکی و نوجوانی است (دودل و سانتاچی^{۱۱}، ۲۰۰۴) اهمیت مطالعه پرخاشگری در دوره نوجوانی به عنوان یکی از عواملی آشکار می‌شود که سازگاری افراد را مختل کرده و وضعیت سلامت روان آن‌ها را به مخاطره می‌اندازد. همچنین با توجه به اهمیت مطالعه بهزیستی و سلامت روان دختران، مطالعه عوامل مؤثر بر پرخاشگری آن‌ها از جمله عوامل فردی و خانوادگی ضرورت می‌یابد. به علاوه شناسایی عوامل مؤثر بر پرخاشگری دختران می‌تواند زمینه مداخلات آزمایشی مناسب برای کاهش پرخاشگری را فراهم کند. بنابر جستجوهای پژوهشگران به دلیل فقر پژوهشی در حوزه پرخاشگری نوجوانان دختر، نقش میانجی راهبردهای تنظیم شناختی هیجان (در دو بعد مثبت و منفی) در رابطه بین کمال‌گرایی و فرآیندهای ارتباطی خانواده با پرخاشگری مطالعه شد. از این رو سؤال اساسی پژوهش حاضر این بود که آیا الگوی مفهومی پیش‌بینی پرخاشگری دختران نوجوان بر اساس فرآیندهای ارتباطی خانواده و کمال‌گرایی با میانجی‌گری راهبردهای مثبت و منفی تنظیم شناختی هیجان از برازش مطلوبی برخوردار است؟

-
1. rumination
 2. self - Blame
 3. other - Blame
 4. catastrophizing
 5. positiverefocusing
 6. positivereappraisal
 7. acceptance
 8. refocus on planning
 9. putting into perspective
 10. Spinhoven
 11. Dowdell & Santucci

روش

پژوهش حاضر توصیفی-همبستگی و جامعه آماری شامل دختران دانش‌آموز پایه تحصیلی دوم متوسطه شهر تهران در سال ۱۳۹۴ به تعداد ۳۷۳۸۹ نفر بود. برای انتخاب نمونه از هر یک از مناطق جغرافیایی شهر تهران، یک دبیرستان دخترانه و از هر دبیرستان دو کلاس به تصادف انتخاب و کلیه دانش‌آموزان کلاس‌های منتخب (در مجموع ۵۰۰ نفر) مطالعه شدند. معیارهای ورود شامل سرپرستی توسط هر دو والد در دوران کودکی و نوجوانی، و رضایت شرکت‌کنندگان برای شرکت در مطالعه بود. ملاک‌های خروج شامل مصرف داروهای روان‌گردان، معلولیت جسمانی و بیماری‌های مزمن و عدم توافق برای شرکت در مطالعه بود. روش فاصله مهنوبایس^۱ نشان داد که ۳ داده پرت هستند، این سه داده حذف و ۴۹۷ داده تحلیل شدند. در این پژوهش پس از اخذ رضایت آگاهانه و ایجاد اطمینان در شرکت‌کنندگان درباره محرمانه نگهداشتن اطلاعات پرسشنامه‌ها بدون ذکر نام و به صورت گروهی اجرا شد. مدت زمان اجرا تقریباً ۳۵ دقیقه بود.

ابزارهای پژوهش عبارت بودند از:

پرسشنامه پرخاشگری^۲: این پرسشنامه را ابوالمعالی‌الحسینی (۱۳۹۱) با ۲۹ گویه برای دانشجویان کارشناسی تدوین و استانداردسازی کرده است و پنج خرده‌مقیاس دارد: پرخاشگری «رفتاری-فعال-خصمانه-وسیله‌ای^۳» که با وضعیت بدنی و کلامی تهدیدآمیز، بی‌ارزش کردن، تهدید، تحقیر و تمسخر فرد دیگر همراه است؛^۲ پرخاشگری «عاطفی-واکنشی-خصمانه^۴» با ادراک تهدید و دشمنی، ترس از آسیب و حمله از سوی فرد دیگر مشخص می‌شود؛^۳ پرخاشگری رفتاری-منفعل-کلامی^۵ توأم با اهانت، بگو و مگو کردن و عصبانیت است؛^۴ پرخاشگری «رفتاری-منفعل-غیرکلامی^۶» با پرخاشگری غیرکلامی، از

-
1. mahalanobis distance
 2. Aggression questionnaire
 3. Behavioral-Active-Hostile-Instrumental (BAHI)
 4. Affective-Reactive-Hostile (ARH)
 5. Behavioral-Reactive-Verbal (BRV)
 6. Behavioral-Reactive-Nonverbal (BRNV)

کوره در رفتن سریع و آسیب بدنی به فرد دیگر مشخص می‌شود؛ ۵) پرخاشگری «شناختی- خصمانه-غیرکلامی» ناشی از باورهای غیرمنطقی نسبت به سودمندی پرخاشگری و بی‌اعتمادی به دیگران است و با پرخاشگری بدنی و کلامی همراه است. نمره‌گذاری در طیف لیکرت از به‌هیچ وجه درست نیست=۰ تا کاملاً درست است=۴ صورت می‌گیرد. ضریب بازآزمایی این پرسشنامه ۰/۹۵ و همسانی درونی پنج زیرمقیاس مذکور آن به ترتیب معادل ۰/۸۷، ۰/۸۵، ۰/۶۵، ۰/۵۴ و ۰/۷۹ و برای نمره کل آن ۰/۹۱ گزارش شده است. همبستگی نمره کل این پرسشنامه با آزمون اضطراب کتل، و حل مسأله اجتماعی ناسازگارانه مثبت و با حل مسأله اجتماعی سازگارانه منفی و معنادار است (ابوالعالی الحسینی، ۱۳۹۱). همسانی درونی این پرسشنامه در پژوهش حاضر برای نمره کل پرسشنامه ۰/۸۷ و برای زیرمقیاس‌های مذکور به ترتیب ۰/۷۲۷، ۰/۶۴۸، ۰/۷۰۳ و ۰/۶۶۷ بود. در این پژوهش در یک مطالعه مقدماتی ۶۰ نفر که مشابه با نمونه اصلی بودند، این پرسشنامه را قبل از اجرای نهایی تکمیل کردند و مشخص شد که گویه‌ها برای آن‌ها قابل فهم است. یافته‌های تحلیل عاملی تأییدی نیز بیان‌کننده برازش داده‌ها با مدل بود.

پرسشنامه تنظیم شناختی هیجان^۲: گارنفسکی و همکاران (۲۰۰۶) این پرسشنامه را برای جمعیت غیربالینی و بالینی ۱۲ سال به بالا ساخته‌اند و دارای ۳۶ عبارت و ۹ خرده مقیاس است؛ (۱) تمرکز مثبت مجدد، بیان‌کننده این است که فرد در برخورد با شرایط ناگوار تجارب مثبت یادآوری می‌کند؛ (۲) تمرکز مجدد بر برنامه‌ریزی، نمودی از برنامه‌ریزی برای کاهش پیامدهای منفی ناشی از رویداد ناگوار است؛ (۳) ارزیابی مجدد مثبت، به بررسی شرایط ناگوار و تجارب سازنده ناشی از آن اقدام می‌کند؛ (۴) دیدگاه‌پذیری حاکی از بی‌اهمیت پنداشتن پیشامد ناگوار و تغییر دیدگاه خود نسبت به آن پیشامد است؛ (۵) پذیرش، بیان‌کننده پذیرش شرایط ناگوار و کنار آمدن با آن است؛ (۶) در سرزنش خود فرد خود را مسئول وقایع ناگوار پیش آمده می‌داند؛ (۷) در سرزنش دیگران فرد دیگران را مقصر شرایط ناگوار می‌داند؛ (۸) در نشخوار فکری بروز شرایط ناگوار موجب ایجاد مشغولیت فکری و مرور مداوم ابعاد گوناگون شرایط ناگوار پیش آمده می‌شود؛ (۹) در فاجعه‌سازی فرد شرایط ایجادشده را شدیدتر و

-
1. Cognitive-Hostile-Nonverbal (CHNV)
 2. Cognitive emotion regulation questionnaire

وحشتناک‌تر از واقعیت آن ادراک و ابراز می‌کند. نمره‌گذاری این مقیاس در طیف لیکرت از هرگز=۱ تا همیشه=۵ صورت می‌گیرد و نمره‌های بالاتر نشان‌دهنده استفاده بیش‌تر از آن خرده‌مقیاس است (گارنفسکی، کرایچ و اسپینهاون، ۲۰۰۱). تحلیل عاملی اکتشافی نشان داده است که ۷۴٪ از تغییرات نمره کل پرسشنامه توسط ۹ عامل مذکور تبیین می‌شود. همسانی درونی خرده مقیاس‌های این پرسشنامه در دامنه ۰/۷۶ تا ۰/۹۲ گزارش شده است (سامانی و صادقی، ۱۳۸۹). در پژوهش حاضر ضرایب آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس‌های مذکور به ترتیب معادل ۰/۷۶، ۰/۶۹، ۰/۷۷، ۰/۷۲، ۰/۷۱، ۰/۸۱، ۰/۸۶، ۰/۷۷، ۰/۶۸ به دست آمد.

مقیاس فرایندهای خانوادگی سامانی^۱ (۱۳۸۷) برای افراد بزرگسال ساخته شده و شکل جدید آن شامل ۴۳ عبارت و ۵ خرده‌مقیاس است: (۱) مهارت‌های ارتباطی به کاربرد مهارت‌های ارتباط کلامی و غیرکلامی در خانواده اشاره می‌کند؛ (۲) مهارت‌های مقابله‌ای بیان‌کننده تلاش، پشتکار و مشارکت اعضای خانواده در حل مشکلات مختلف است و با احساس مسئولیت متقابل افراد نسبت به یکدیگر و توجه به نیازهای همه افراد همراه است؛ (۳) مهارت‌های تصمیم‌گیری/حل‌مسأله به اتفاق نظر اعضای خانواده در راه‌حل‌های ارائه شده و توجه به دیدگاه یکدیگر برای حل مسئله اشاره می‌کند؛ (۴) انسجام/احترام متقابل نشان‌دهنده تعامل مناسب و روابط صمیمانه اعضای خانواده نسبت و قدردانی و حمایت آن‌ها از یکدیگر است؛ و (۵) باورهای مذهبی، نقش مذهب در تصمیم‌گیری‌ها، وجود باورها و رفتارهای مذهبی در بین اعضاء خانواده را بازنمایی می‌کند. نمره‌گذاری این مقیاس در طیف لیکرت پنج درجه‌ای از کاملاً مخالفم=۱ تا کاملاً موافقم=۵ درجه بندی می‌شود و نمره‌های بالاتر در هر خرده مقیاس نشان‌دهنده میزان بیش‌تر فرایند در خانواده است. سامانی (۱۳۸۷) همسانی درونی خرده‌مقیاس‌های مذکور را به ترتیب ۰/۸۹، ۰/۸۷، ۰/۸۴، ۰/۸۳، ۰/۸۱ گزارش کرد. همبستگی مثبت بین مقیاس فرایندهای خانوادگی سامانی و مقیاس انسجام خانوادگی (سامانی، ۱۳۸۷) بیان‌کننده روایی ملاکی آن است. در پژوهش حاضر ضرایب آلفای کرونباخ خرده مقیاس‌های مذکور به ترتیب معادل ۰/۸۱، ۰/۸۹، ۰/۹۰، ۰/۹۰، ۰/۹۱ است. قبل از انجام پژوهش، در یک مطالعه مقدماتی، این مقیاس روی ۶۰ نفر (مشابه نمونه اصلی) اجرا و قابل فهم بودن گویه‌های

آن تأیید شد. یافته‌های تحلیل عاملی تأییدی نیز بیان‌کننده برآزش داده‌ها با مدل بود.

سیاهه شناخت‌های کمال‌گرایی چندبعدی کابوری و تاننو^۱ (۲۰۰۴): شامل ۱۵ ماده و سه خرده‌مقیاس است. (۱) استانداردهای فردی^۲ بیان‌کننده تلاش مجدانه فرد برای کامل بودن و وضع معیارهای بسیار بالا و احساس نیاز مبرم به کامل بودن است؛ (۲) پیگردی کمال^۳ بیان‌کننده گرایش افراطی به بی‌عیب و نقص بودن، و تلاش برای تحقق اهداف کمال‌گرایانه و نیاز برای بی‌نظیر بودن و وضع معیارهای بسیار بالا برای عملکرد است؛ (۳) نگرانی افراطی درباره اشتباهات^۴ نشان‌دهنده نگرانی از اشتباه، واکنش منفی نسبت به اشتباه و معادل دانستن آن باشکست است. نمره‌گذاری در طیف لیکرت چهار درجه‌ای از هرگز=۱ تا همیشه=۴ انجام شد و نمره‌های بالاتر نشان‌دهنده کمال‌گرایی بیش‌تر در هر خرده‌مقیاس است. ضریب آلفای کرونباخ خرده‌مقیاس‌های مذکور به ترتیب ۰/۸۰، ۰/۸۱ و ۰/۷۹ گزارش شده است و همبستگی نگرانی افراطی درباره اشتباهات و عاطفه منفی نشان‌دهنده روایی این پرسشنامه است (معتدیکانه و شکری، ۱۳۹۲). در پژوهش حاضر ضرایب آلفای کرونباخ خرده‌مقیاس‌های مذکور به ترتیب معادل ۰/۸۲، ۰/۸۳ و ۰/۸۴ به دست آمد. قبل از انجام این پژوهش، در یک مطالعه مقدماتی، این پرسشنامه روی ۶۰ نفر (مشابه نمونه اصلی) اجرا و قابل فهم بودن گویه‌های آن تأیید شد. یافته‌های تحلیل عاملی تأییدی بیان‌کننده برآزش داده‌ها با مدل بود.

یافته‌ها

در این پژوهش ۴۹۷ دانش‌آموز دختر شرکت داشتند، میانگین و انحراف معیار سن آن‌ها به ترتیب ۱۶/۴۸ و ۰/۷۳۲ بود. ۴۰٪ در پایه دوم و ۵۵/۲٪ در پایه سوم، ۳۲/۸٪ در رشته‌های ریاضی و تجربی؛ ۲۰/۲٪ در رشته علوم انسانی و ۱۴٪ در رشته‌های هنرستانی تحصیل می‌کردند. مقادیر چولگی و کشیدگی درباره همه متغیرها در دامنه ۱± بود که نشانه توزیع نرمال داده‌ها بود و شاخص‌های تورم واریانس و ضریب تحمل نشان دادند که هم‌خطی چندگانه بین متغیرهای پیش‌بین وجود ندارد.

1. Multidimensional perfectionism cognitions inventory
2. personal standards
3. pursuit of perfection
4. concern over mistake

برای بررسی برازش مدل مفهومی با استفاده از مدل‌یابی معادلات ساختاری، ابتدا الگوی‌های اندازه‌گیری به‌وسیله تحلیل عاملی تأییدی با کمک نرم‌افزار ایموس هفت^۱ و برآورد بیشینه احتمال^۲ تحلیل شد.

بر اساس جدول (۱) ملاحظه شد شاخص‌های برازندگی مدل اندازه‌گیری با داده‌ها برازش ندارد، لذا بعد از سه مرحله شاخص‌های برازندگی حاصل شد. شاخص‌های برازندگی مجذورکای نرم‌شده^۳ ($\chi^2/df=3/963$)، برازندگی تطبیقی^۴ (CFI=0/922)، نکویی برازش^۵ (GFI=0/892)، تعدیل‌شده برازندگی^۶ (AGFI=0/860) و ریشه خطای میانگین مجذورات تقریب^۷ (RMSEA=0/077) از برازش مدل اندازه‌گیری حمایت کرد.

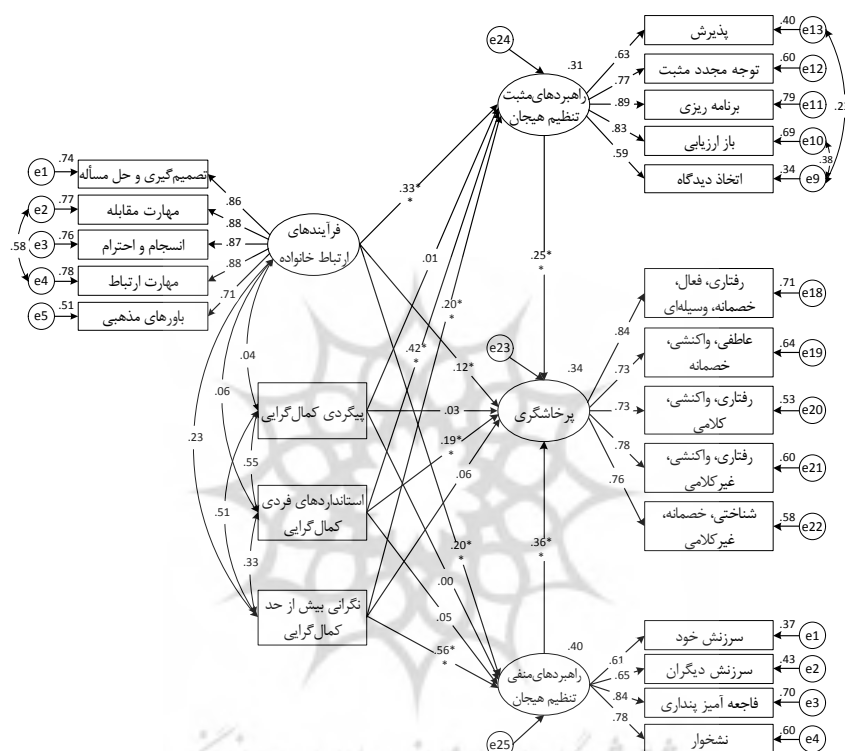
جدول ۱: شاخص‌های برازندگی مدل اندازه‌گیری اولیه و اصلاح شده

CFI	AGFI	GFI	RMSEA	χ^2/df	Df	χ^2	شاخص‌های برازندگی
0/922	0/860	0/892	0/077	3/936	146	574/638	مدل اولیه ساختاری
0/933	0/871	0/901	0/071	3/530	145	511/783	مدل اصلاح‌شده ۱ (ایجاد کوواریانس بین خطاهای دو نشانگر مقابله و مهارت ارتباطی)
0/940	0/877	0/907	0/068	3/294	144	474/405	مدل اصلاح شده ۲ (ایجاد کوواریانس بین خطاهای دو نشانگر دیدگاه‌گیری و توجه مجدد مثبت)
0/945	0/885	0/913	0/065	3/123	143	446/633	مدل اصلاح شده ۳ (ایجاد کوواریانس بین خطاهای دو نشانگر دیدگاه‌گیری و پذیرش)

شکل (۱) نشان می‌دهد که ۳۴٪ از واریانس پرخاشگری توسط تغییرات راهبردهای مثبت و منفی تنظیم هیجان، فرآیند ارتباطی خانواده و ابعاد کمال‌گرایی تبیین می‌شود. همچنین فرآیندهای خانواده و ابعاد کمال‌گرایی بترتیب ۴۰٪ و ۳۱٪ از واریانس راهبردهای منفی و مثبت تنظیم هیجان را تبیین کردند. شاخص برازندگی مجذورکای نرم‌شده ($\chi^2/df=3/020$)، CFI=0/938، GFI=0/907، AGFI=0/875، و RMSEA=0/064 از

1. analysis of moment structures (AMOS 7.0)
2. maximum likelihood
3. Normed chi Square
4. Comparative fit index
5. Goodness of fit index
6. Adjusted Goodness of fit index
7. Root Mean Square Error of Approximation

برازش مطلوب مدل با داده‌ها حمایت کردند و نتیجه گرفته شد که مدل مفهومی با داده‌های گردآوری شده برازش دارد.

شکل ۱: مدل ساختاری تبیین پرخاشگری بر اساس ابعاد کمال‌گرایی و فرآیندهای خانوادگی با میانجی‌گری راهبردهای تنظیم هیجان.

بر اساس جدول (۲) اثر کل نگرانی افراطی، پیگردی کمال و فرآیندهای خانواده بر پرخاشگری معنادار بود، اما اثر کل استانداردهای فردی بر پرخاشگری معنادار نبود.

جدول ۲: ضرایب مسیر کل متغیرهای پژوهش در مدل ساختاری

T	B	S. E	مسیرها	تایید
۵/۰۵۳**	۰/۳۱۲	۰/۰۷۵	نگرانی افراطی-پرخاشگری	
۱/۱۵۷	۰/۰۶۸	۰/۰۷۶	استانداردهای فردی-پرخاشگری	
-۵/۰۵۹**	-۰/۰۳۱	۰/۱۰۲	پیگردی - پرخاشگری	
-۵/۲۲۰**	-۰/۲۷۸	۰/۰۵۴	فرآیندهای خانواده-پرخاشگری	

** معناداری در سطح ۰/۰۱ و * معناداری در سطح ۰/۰۵

بر اساس جدول (۳) اثر مستقیم استانداردهای فردی بر پرخاشگری مثبت و اثر مستقیم فرآیندهای خانواده بر پرخاشگری منفی و معنادار است. اثر مستقیم نگرانی افراطی و استانداردهای فردی و فرآیندهای خانواده بر راهبردهای مثبت تنظیم هیجان معنادار است. اثر نگرانی افراطی و فرآیندهای خانواده بر راهبردهای منفی تنظیم هیجان معنادار و اثر مستقیم فرآیندهای خانواده و راهبردهای مثبت و منفی تنظیم هیجان نیز بر پرخاشگری معنادار است.

جدول ۳: ضرایب مسیر مستقیم متغیرهای پژوهش در مدل ساختاری

T	β	S. E	مسیرها	تایید
۱/۲۲۰	۰/۰۵۹	۰/۰۷۸	نگرانی افراطی-پرخاشگری	
۳/۱۳۹**	۰/۱۹۱	۰/۰۷۹	استانداردهای فردی-پرخاشگری	
-۰/۵۰۰	-۰/۰۲۸	۰/۰۹۲	پیگردی-پرخاشگری	
-۲/۲۱۰*	-۰/۱۲۴	۰/۰۵۷	فرآیندهای خانواده-پرخاشگری	
-۳/۸۴**	-۰/۱۹۸	۰/۰۳۲	نگرانی افراطی-راهبردهای مثبت تنظیم هیجان	
۷/۶۹۴**	۰/۴۱۶	۰/۰۳۶	استانداردهای فردی-راهبردهای مثبت تنظیم هیجان	
۰/۲۱۷	۰/۰۱۲	۰/۰۴۶	پیگردی کمال‌گرایی-راهبردهای مثبت تنظیم هیجان	
۷/۶۳۶**	۰/۳۲۵	۰/۰۲۲	فرآیندهای خانواده-راهبردهای مثبت تنظیم هیجان	
۸/۹۶۷**	۰/۵۶۵	۰/۰۳۱	نگرانی افراطی-راهبردهای منفی تنظیم هیجان	
-۰/۹۶۵	-۰/۰۵۴	۰/۰۲۹	استانداردهای فردی-راهبردهای منفی تنظیم هیجان	
-۰/۰۵۲	-۰/۰۰۲	۰/۰۳۹	پیگردی-راهبردهای منفی تنظیم هیجان	
-۴/۱۵۰**	-۰/۲۰۲	۰/۰۲۰	فرآیندهای خانواده-راهبردهای منفی تنظیم هیجان	
-۴/۱۰۹**	-۰/۲۵۰	۰/۱۱۹	راهبردهای مثبت تنظیم هیجان-پرخاشگری	
۵/۳۹۳**	۰/۳۶۰	۰/۱۶۵	راهبردهای منفی تنظیم هیجان-پرخاشگری	

بر اساس جدول (۴) اثر غیرمستقیم نگرانی افراطی، استانداردهای فردی و فرآیندهای خانواده بواسطه راهبردهای تنظیم هیجان‌ات معنادار است.

جدول ۴: ضرایب مسیر غیرمستقیم متغیرهای پژوهش در مدل ساختاری

T	B	S. E	مسیرها
۵/۶۸۵**	۰/۲۵۳	۰/۰۵۴	نگرانی افراطی-پرخاشگری
-۳/۵۵**	-۰/۱۲۴	۰/۰۴۵	استانداردهای فردی-پرخاشگری
-۰/۱۴۲	-۰/۰۰۴	۰/۰۴۲	پیگردی-پرخاشگری
-۵/۲۰**	-۰/۱۵۴	۰/۰۳۰	فرآیندهای خانواده-پرخاشگری

با توجه به اینکه راهبردهای تنظیم هیجان نقش واسطه‌ای معناداری در رابطه بین نگرانی افراطی و پرخاشگری؛ استانداردهای فردی و پرخاشگری و فرآیندهای خانواده و پرخاشگری ایفا کردند، از این رو نقش منحصر به فرد هر یک از راهبردهای مثبت و منفی تنظیم هیجان در رابطه بین متغیرهای مذکور بررسی شد. یافته‌ها نشان داد که راهبردهای مثبت و منفی تنظیم هیجان، اثر نگرانی افراطی بر پرخاشگری را به ترتیب در جهت منفی و مثبت میانجی‌گری می‌کنند. راهبردهای مثبت تنظیم هیجان رابطه بین بعد استانداردهای فردی و پرخاشگری را در جهت منفی میانجی‌گری می‌کنند، اما راهبردهای منفی نقش معناداری در رابطه بین این دو متغیر ایفا نمی‌کنند و همچنین راهبردهای مثبت و منفی تنظیم هیجان رابطه بین فرآیندهای خانواده با پرخاشگری را به ترتیب به صورت منفی و مثبت میانجی‌گری می‌کنند.

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های این پژوهش نشان داد که الگوی تبیین پرخاشگری بر اساس کمال‌گرایی و فرآیندهای ارتباطی خانواده با میانجی‌گری راهبردهای تنظیم شناختی هیجانی مثبت و منفی پرخاشگری را تبیین می‌کنند. در این پژوهش پرخاشگری به‌طور مستقیم و به‌واسطه تنظیم هیجان‌ات تحت تأثیر فرآیندهای خانواده قرار گرفت. فرآیندهای خانواده بعد مثبت تنظیم شناختی هیجان را به صورت مثبت، و پرخاشگری را به صورت منفی پیش‌بینی کردند. همچنین فرآیندهای خانواده بعد منفی تنظیم شناختی هیجان و پرخاشگری را به صورت منفی و معنادار پیش‌بینی کردند.

این یافته‌ها با نتایج حاصل از پژوهش جاویدی و همکاران (۱۳۹۴)، هاشمی و جوکار (۱۳۹۲)، (۱۳۹۳)، سامانی و همکاران (۱۳۸۹) و واحدی (۱۳۹۰) همسویی دارد. می‌توان گفت در خانواده‌هایی که فرآیندهای ارتباطی مطلوبی دارند، اعضای خانواده ضمن مشارکت در حل مشکلات یکدیگر، نسبت به نیازهای خانواده احساس مسئولیت می‌کنند، روابط صمیمانه دارند و از یکدیگر حمایت و قدردانی می‌کنند. این ویژگی‌ها بستر مناسبی را برای کنترل هیجانات و حل مسائل به صورت منطقی فراهم و نوجوان را در مدیریت هیجان خشم توانمند می‌کنند. در واقع تعامل مثبت بین افراد خانواده به اتخاذ راهبردهای مناسب حل مسأله/تصمیم‌گیری و تعدیل هیجانات منفی و در نهایت کاهش پرخاشگری منجر می‌شود.

یافته دیگر این پژوهش نشان داد که راهبردهای مثبت تنظیم هیجان به صورت مستقیم و غیرمستقیم و در جهت منفی؛ و راهبردهای منفی به صورت مستقیم و غیرمستقیم و در جهت مثبت پرخاشگری را پیش‌بینی می‌کنند. این نتیجه با نتایج پژوهش‌های جولینا و همکاران (۲۰۱۶)؛ ترنتاکوستا و شاو (۲۰۰۹)؛ سوپلی و همکاران (۲۰۰۹)؛ موراتوری و همکاران (۲۰۱۶)؛ اهرینگ و همکاران (۲۰۰۸) و اندام و همکاران (۱۳۹۲) تطابق دارد. افرادی که راهبردهای مثبت تنظیم هیجان را به کار می‌برند، شرایط ناگوار را کم‌اهمیت پنداشته، پیامدهای منفی آن را کاهش داده و تجارب سازنده و مثبت را افزایش داده و یادآوری می‌کنند. این ویژگی‌ها توانایی فرد را بر مدیریت پرخاشگری افزایش می‌دهند. اما افرادی که راهبردهای ناسازگارانه تنظیم هیجان را به کار می‌برند، خود یا دیگران را مسئول وقایع ناگوار پیش‌آمده می‌دانند و مشغولیت فکری مداوم نسبت به آن وقایع دارند و شرایط ایجادشده را شدیدتر و وحشتناک‌تر از واقعیت آن ادراک و ابراز می‌کنند. این ویژگی‌ها توانایی افراد را در مدیریت پرخاشگری کاهش می‌دهند.

یافته‌های این پژوهش نشان داد که نگرانی افراطی، به‌واسطه تنظیم شناختی هیجان در دو بعد مثبت و منفی می‌تواند پرخاشگری را به ترتیب در جهت منفی و مثبت پیش‌بینی کند. همچنین استانداردهای فردی پرخاشگری را به صورت منفی پیش‌بینی می‌کنند. این یافته‌ها با نتایج به‌دست آمده توسط استوبر و همکاران (۲۰۱۶)؛ دان و همکاران (۲۰۰۶)؛ بکز و همکاران (۲۰۱۵)؛ اسپینا و همکاران (۲۰۱۴) و جولینا و همکاران، (۲۰۱۶) همسویی دارد. افراد دارای کمال‌گرایی منفی به دلیل دریافت بازخوردهای منفی مداوم از سوی دیگران و ناکارآمدی در

تنظیم هیجان‌ها، از راهکارهای پرخاشگرانه برای حل مشکلات استفاده می‌کنند (ریوتل، شرتکلف، سیربن و فیشر^۱، ۲۰۱۲). افراد کمال‌گرا ارزیابی مناسبی از خودشان در موقعیت‌های استرس‌زا ندارند و اغلب از راهبردهای مناسب برای کنترل هیجان‌ها استفاده نمی‌کنند و احتمال بروز پرخاشگری در آن‌ها بیش‌تر می‌شود. به علاوه استانداردهای شخصی بالا و کمال‌گرایانه امکان موفقیت را کم کرده و بر نگرانی می‌افزاید و زمینه بروز پرخاشگری را فراهم می‌کند.

در این پژوهش از ابزار خودگزارشی برای گردآوری داده‌ها استفاده شد و ممکن است سوگیری مطلوبیت اجتماعی در شرکت‌کنندگان پاسخ‌های آن‌ها را تحت تأثیر قرار داده باشد، از این رو پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های بعدی برای گردآوری اطلاعات در خصوص پرخاشگری از منابع دیگر مانند دیدگاه والدین، دوستان و معلمان نیز استفاده شود. پیشنهاد می‌شود که روان‌شناسان تربیتی و روان‌شناسان مدرسه برای کاهش پرخاشگری آموزش‌های لازم را برای کاهش راهبردهای منفی و افزایش راهبردهای مثبت تنظیم هیجان و نحوه تنظیم استانداردهای فردی و کاهش نگرانی به نوجوانان ارائه دهند و در آموزش خانواده بر نقش تعامل اعضای خانواده در بروز پرخاشگری تأکید کنند.

تشکر و قدردانی

از دانش‌آموزانی که در این پژوهش شرکت کردند، صمیمانه قدردانی می‌شود.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

منابع

- ابوالمعالی‌الحسینی، خدیجه (۱۳۹۱). ساخت و استانداردسازی پرسشنامه پرخاشگری، فصلنامه روان‌سنجی، ۱ (۱): ۲۴-۵.
- اندام، رضا، خارکن، مریم و مهدی‌زاده، رحیمه (۱۳۹۲). ارتباط کمال‌گرایی و پرخاشگری در دانش‌آموزان ورزشکار، *مطالعات روان‌شناسی ورزشی*، ۲(۵): ۸۴-۶۷.
- جاویدی، حجت‌الله، اسدی، الهه و قاسمی، نوشاد (۱۳۹۴). رابطه تعارض والد-کودک و تاب‌آوری با مشکلات روان‌شناختی نوجوانان مقطع دوم و سوم متوسطه راهنمایی در مناطق چهارگانه آموزش و پرورش شهر شیراز، *مطالعات روان‌شناختی*، ۱۱(۱): ۹۶-۷۶.
- سامانی، سیامک (۱۳۸۷). تهیه و طراحی مقیاس فرآیندهای خانوادگی برای خانواده‌های ایرانی. *روان‌پزشکی و روان‌شناسی بالینی ایران*، ۱۴(۲): ۱۶۸-۱۶۲.
- سامانی، سیامک و صادقی، لادن (۱۳۸۹). بررسی کیفیت روان‌سنجی پرسشنامه تنظیم شناختی هیجان. *نشریه: روش‌ها و مدل‌های روان‌شناختی*، ۱(۱): ۶۲-۵۱.
- معمدیگانه، نگین و شکری، امید. (۱۳۹۲). آزمون روان‌سنجی سیاهه شناختارهای کمال‌گرایی چندبعدی، *روان‌شناسی تحولی*، ۳۸(۳): ۱۸۵-۱۷۵.
- واحدی، شهرام (۱۳۹۰). خودتنظیمی به‌عنوان میانجی بین ابعاد والدینی غیرحمایتی و پرخاشگری نوجوانان، *اصول بهداشت روانی*، ۱۳(۴۹): ۱۹-۶.
- هاشمی، زهرا و جوکار، بهرام (۱۳۹۳). پیش‌بینی تاب‌آوری تحصیلی و هیجانی بر مبنای عوامل روان‌شناختی، خانوادگی و اجتماعی: مقایسه نیم‌رخ پیش‌بینی ابعاد تاب‌آوری هیجانی و تحصیلی. *مطالعات روان‌شناختی*، ۱۰(۴): ۱۳۷-۱۶۲.
- هاشمی، زهرا و جوکار، بهرام (۱۳۹۲). مدل‌یابی علی تاب‌آوری هیجانی: نقش دلبستگی به والدین و همسالان، راهبردهای مقابله‌ای و تنظیم شناختی هیجانان، *مطالعات روان‌شناختی*، ۹(۱): ۳۷-۹.

AbolmaaliAlhosseini, KH. (2011). Construction and standardization of aggression questionnaire. *Psychometry*, 1 (1): 5-24, (Text in Persian)

Andam, R., Kharkan, M. & Mahdi Zadeh, R. (2013). The relationship between perfectionism and aggression among athlete students. *Sport Psychologies Studies*, 2(5): 67-84, (Text in Persian)

- Beks, V., Dunkley, D., Taylor, G., Zuroff, D., Lewkowski, M., Foley, J., Westreich, R. (2015). Chronic stress and attenuated improvement in depression over 1 year. The moderating role of perfectionism. *Behavior Therapy*, 46 (4): 478-492.
- Damian, L., Stoeber, J., Negru-Subtirica, O. & Băban, A. (2017). Perfectionism and school engagement: A three-wave longitudinal study. *Personality and Individual Differences*, 105 (15): 179-184.
- Dowdell, E. B., & Santucci, M. E. (2004). Health risk behavior assessment: Nutrition, weight and tobacco use in an urban seventh-grade class.
- Dunn, J., Causgrove, D. J., & Syrotuik, D. G. (2006). Examining the relationship between perfectionism and trait anger in competitive sport, *International Journal of Sport and Exercise Psychology*. 4 (1): 7-24.
- Ehring, T., Fischer, S., Schnulle, J., Bősterling, A., Tuschen-Caffier, B. (2008). Characteristics of emotion regulation in recovered depressed versus never depressed individuals. *Personality and Individual Differences*, 44(7): 1574-1584.
- Flett, G. L. & Hewitt, P. L. (2002). Perfectionism and maladjustment: An overview of theoretical, definitional, and treatment issues. In G. L. Flett & P. L. Hewitt (Eds), *Perfectionism: Theory, research, and treatment* (pp. 5-31). Washington, DC, US: American Psychological Association.
- Garnefski, N., Koopman, H., Kraaij, V. & Cate, R. T. (2009). Brief report: cognitive emotion regulation strategies and psychological adjustment in adolescents with a chronic disease. *Adolescence*, 32 (2): 449-454.
- Garnefski, N. & Kraaij, V. (2006). Cognitive emotion regulation questionnaire-development of a short 18-item (CERQ-short). *Personality and Individual Differences*, 41 (6): 1045-1053.
- Garnefski, N., Kraaij, V., & Spinhoven, P. (2001). Negative life events, cognitive emotion regulation and depression. *Personality and Individual Differences*, 30 (8): 1311-1327.
- Gong, X., Paulson, S. E. & Wang, C. (2016). Exploring family origins of perfectionism: The impact of inter-parental conflict and parenting behaviors. *Personality and Individual Differences*, 100 (1): 43-48.
- Javidi, H. A., Asdi, E., Ghasemi, N. (2015). The Relationship between adolescent-parent conflict, resiliency with adolescent psychological problems second and third level education in four areas of the city shiraz. *Psychological Studies*, 11(1): 75-96 (Text in Persian).

- Hashemi, Z., & Jowkar, B. (2013). A causal modeling of emotional resilience: Parent and peer attachment, cognitive emotion regulation and coping strategies. *Psychological Studies*, 9(1): 9-37 (Text in Persian).
- Hashemi, Z., & Jowkar, B. (2015). Prediction of educational and emotional resilience based on the psychological, familiar, and social factors: a comparison between the profiles of educational and emotional resilience dimensions. *Psychological Studies*, 1(4): 137-162 (Text in Persian).
- Juliana, C., Soares, M. J., Pereira, A. T., & Macedo, M. (2016). Perfectionism, cognitive emotion regulation and perceived distress/coping. *European Psychiatry*, 33, Supplement. 100 (33): 43-48
- Kabori, O. & Tanno, y. (2004). Development of multi – dimensional perfectionism cognitions inventory Japanese. *Personality*, 13 (1): 34-43.
- Motamed Yeganeh, N. & Shokri, O. (2013). Psychometric testing of the multidimensional perfectionism cognitions inventory. *Developmental Psychology*, 1(38): 175-185, (Text in Persian).
- Muratori, P., Pisano, S., Milone, A. & Masi, G. (2016). Is emotional dysregulation a risk indicator for auto-aggression behaviors in adolescents with oppositional defiant disorder? *Affective Disorders*, 208 (3): 110-112.
- Ojanen, T. T., Boonmongkon, P., Samakkeekarom, R., Samoh, N., Cholratana, M., & Guadamuz, T. E. (2015). Connections between online harassment and offline violence among youth in central Thailand. *Child Abuse & Neglect*, 44 (15), 159-169.
- Pathoff, S., Garnefski, N., Miklósi, M., Ubbiali, A., Domínguez-Sánchez, F. J., Martins, E. C., Withöft, M., & Kraai, V. (2016). Cognitive emotion regulation and psychopathology across cultures: A comparison between six European countries. *Personality and Individual Differences*, 98 (4): 218-224.
- Raya, A. F., Ruiz-Olivares, R., Pino, J., & Herruzo, J. (2013). Parenting style and parenting practices in disabled children and its relationship with academic competence and behavior problems. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 89 (8): 702-709.
- Ruttle, P. L., Shirtcliff, E. A., Serbin, L. A. & Fisher, D. B. D. (2012). Disentangling psychobiological mechanisms underlying internalizing and externalizing behaviors in youth: Longitudinal and concurrent associations with cortisol. *Hormones and behavior*, 59 (1): 123-132.
- Samani, S. (2008). Developing a family process scale for the Iranian families. *Psychiatry and Clinical Psychology*, 14(2): 162-168, (Text in Persian).

- Samani, S., & Sadeghi, L. (2010). Psychometric properties of the cognitive emotion regulation questionnaire., *Psychological Models and Methods*, 1(1), 51-62, (Text in Persian).
- Schiena, R. D., Luminet, O., Philippo, T., & Douiliez, C. (2014). Adaptive and maladaptive perfectionism in depression: Preliminary evidence on the role of adaptive and maladaptive rumination. *Personality and Individual Differences*, 53(2): 774-778.
- Stoeber, J., Mutinelli, S. & Corr, P. J. (2016). Perfectionism in students and positive career planning attitudes. *Personality and individual differences*, 97 (1): 256-259.
- Supplee, L. H., Skuban, E. M., Shaw, D. S., & Prout, J. (2009). Emotion regulation strategies and later externalizing behavior among European American and African American children. *Development and Psychopathology*, 21 (2): 393-415.
- Trentacosta, C, J. & Shaw, D. S. (2009). Emotional self-regulation, peer rejection: Developmental associations from early childhood to early adolescence. *Applied Developmental Psychology*, 30 (3): 356-365.
- Vahedi, S. (2011). Self-regulation as a mediator of the relation between dimensions of non-supportive parenting style and aggression of adolescents: A structural modeling method. *Fundamentals of Mental Health*, 13(49):6-19, (Text in Persian).

**Prediction of Aggression in Adolescent Girls
Based on Family Communication Processes and
Perfectionism with the Mediating Role of
Cognitive Emotion Regulation**

Somayeh Kamali Eigoli*, Khadijeh Abolmaali** &

Kianoosh Hashemian ***

Abstract

The purpose of this study was to determine the fit of the conceptual model based on the mediating role of cognitive emotion regulation in the relationship between family communication processes and perfectionism with aggression. The research method was descriptive-correlational and the statistic population included secondary high school female students in 2015 in Tehran. Four hundred and ninety seven participants were randomly selected via a multistage method and completed questionnaires of aggression, family processes, multidimensional perfectionism cognitions and emotion regulation. The results of structural equation modeling showed that the conceptual model has a good fit with data. The total effect of excessive worry and its indirect effect, due to cognitive emotion regulation, on aggression was significant, but its direct effect on aggression was not significant. The total effect of perfection pursuit on aggression was negative and significant, but its direct and

* PhD Student, Psychology, Department of Psychology, Rooden Department, Islamic Azad University, Roodehen, Iran

** Associate Professor, Department of Psychology, Roodehen Department, Islamic Azad University, Roodehen, Iran

*** Associate Professor, Department of Psychology, Roodehen Department, Islamic Azad University, Roodheen, Iran

reseived: 2017-05-06

accepted: 2017-12-10

DOI: 10.22051/psy.2017.15348.1404

indirect effect was not significant. The total and direct effect of personal standards on aggression was positive and significant, but its indirect effect was not significant. Also, the total, direct and indirect effects of family processes (due to cognitive emotion regulation) on aggression were significant. It is suggested that educational psychologists and school psychologists apply cognitive emotion-based interventions to reduce adolescent aggression; Also, in family training, emphasis on the role of family members' interactions, real goals, and harms caused by excessive worry in female adolescents.

Keywords: aggression, cognitive emotion regulation, family processes, perfectionism

